

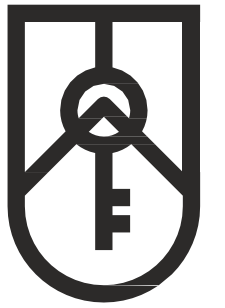


Скасування Господарського кодексу: ризики та шляхи їхнього подолання

Заступник Голови Фонду державного майна України **Леонід Антоненко**



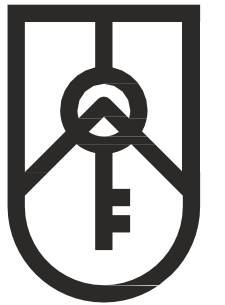
Вереснева ініціатива Р. Стефанчука і групи із 150 депутатів



Проект Закону України «Про особливості регулювання підприємницької діяльності окремих видів юридичних осіб та їх об'єднань у перехідний період» (реєстр. № 6013 від 09.09.2021), внесеного народними депутатами України Стефанчуком Р. О. та іншими (далі – проект Закону).



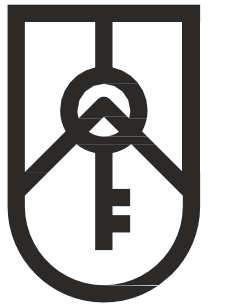
Перелік авторів законопроекту



- Стефанчук Руслан Олексійович
- Кальченко Сергій Віталійович
- Медяник В'ячеслав Анатолійович
- Третьякова Галина Миколаївна
- Бакумов Олександр Сергійович
- Вацак Геннадій Анатолійович
- Гришина Юлія Миколаївна
- Михайлюк Галина Олегівна
- Ватрас Володимир Антонович
- Бондаренко Олег Володимирович
- Кривошеєв Ігор Сергійович
- Негулевський Ігор Петрович
- Марчук Ігор Петрович
- Крейденко Володимир Вікторович
- Стефанчук Микола Олексійович
- Федієнко Олександр Павлович
- Мережко Олександр Олександрович
- Штепа Сергій Сергійович
- Гетманцев Данило Олександрович
- Захарченко Володимир Васильович
- Тарасенко Тарас Петрович
- Шуляк Олена Олексіївна
- Кравчук Євгенія Михайлівна
- Галайчук Вадим Сергійович
- Швець Сергій Федорович
- Мандзій Сергій Володимирович
- Юнаков Іван Сергійович
- Радуцький Михайло Борисович
- Здебський Юрій Вікторович
- Калаур Іван Романович
- Брагар Євгеній Вадимович
- Остапенко Анатолій Дмитрович
- Касай Костянтин Іванович
- Лічман Ганна Василівна
- Задорожній Микола Миколайович
- Качура Олександр Анатолійович
- Жмеренецький Олексій Сергійович
- Костюх Анатолій Вячеславович
- Фролов Павло Валерійович
- Сухов Олександр Сергійович
- Іонушас Сергій Костянтинович
- Демченко Сергій Олексійович
- Корнієнко Олександр Сергійович
- Мошенець Олена Володимирівна
- Маслов Денис Вячеславович
- Горбенко Руслан Олександрович
- Совгіря Ольга Володимирівна
- Дирдін Максим Євгенович
- Соломчук Дмитро Вікторович
- Любота Дмитро Валерійович
- Мазурашу Георгій Георгійович
- Васильєв Ігор Сергійович
- Нікітіна Марина Вікторівна
- Богущька Єлізавета Петрівна
- Скрипка Тетяна Василівна
- Жупанин Андрій Вікторович
- Аліксійчук Олександр Васильович
- Бабій Роман Вячеславович
- Вельможний Сергій Анатолійович
- Сольський Микола Тарасович
- Потураєв Микита Русланович
- Тістик Ростислав Ярославович
- Безгін Віталій Юрійович
- Батенко Тарас Іванович
- Гевко Володимир Леонідович
- Безугла Мар'яна Володимирівна
- Репіна Елла Анатоліївна
- Макаров Олег Анатолійович
- Янченко Галина Ігорівна
- Копитін Ігор Володимирович
- Гурін Дмитро Олександрович
- Шаповалов Юрій Анатолійович
- Железняк Ярослав Іванович
- Рудик Кіра Олександрівна
- Зуб Валерій Олексійович
- Сова Олександр Георгійович
- Камельчук Юрій Олександрович
- Рубльов Вячеслав Володимирович
- Руцишин Ярослав Іванович
- Петруняк Євген Васильович
- Копанчук Олена Євгенівна
- Шинкаренко Іван Анатолійович
- Чернев Єгор Володимирович
- Грищук Роман Павлович
- Тимофійчук Володимир Ярославович
- Сушко Павло Миколайович
- Мулик Роман Миронович
- Білозір Лариса Миколаївна
- Лис Олена Георгіївна
- Лубінець Дмитро Валерійович
- Мотовиловець Андрій Вікторович
- Фріс Ігор Павлович
- Колебошин Сергій Валерійович
- Ковальчук Олександр Володимирович
- Колюх Валерій Вікторович
- Іванов Володимир Ілліч
- Мезенцева Марія Сергіївна
- Вінтоняк Олена Василівна
- Чайківський Іван Адамович
- М'ялик Віктор Ничипорович
- Юрчишин Ярослав Романович
- Боблях Андрій Ростиславович
- Мінько Сергій Анатолійович
- Клименко Юлія Леонідівна
- Воронов Володимир Анатолійович
- Юраш Святослав Андрійович
- Руденко Ольга Сергіївна
- Герус Андрій Михайлович
- Арахамія Давид Георгійович
- Бардіна Марина Олегівна
- Нагаєвський Артем Сергійович
- Марченко Людмила Іванівна
- Лабазюк Сергій Петрович
- Загоруйко Аліна Леонідівна
- Кицак Богдан Вікторович
- Горобець Олександр Сергійович
- Костін Андрій Євгенович
- Кісель Юрій Григорович
- Арешонков Володимир Юрійович
- Бунін Сергій Валерійович
- Осадчук Андрій Петрович
- Грищенко Тетяна Миколаївна
- Арсенюк Олег Олексійович
- Драбовський Анатолій Григорович
- Мельник Павло Вікторович
- Заремський Максим Валентинович
- Кондратюк Олена Костянтинівна
- Кулініч Олег Іванович
- Разумков Дмитро Олександрович
- Ляшенко Анастасія Олексіївна
- Каптелов Роман Володимирович
- Підласа Роксолана Андріївна
- Кузнецов Олексій Олександрович
- Пивоваров Євген Павлович
- Одарченко Андрій Миколайович



Навіщо потрібно скасовувати Господарський кодекс?



Він містить положення, які є (в кращому випадку) **дублюючими** або (в гіршому випадку) такими, що **суперечать Цивільному кодексу**;



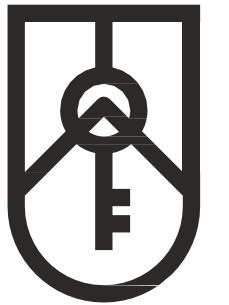
Він **викривлює логіку** побудови системи юридичних осіб, дозволяючи існувати різноманітним **«підприємствам»**;



Він **суперечить** керівним **принципам ОЕСР** щодо корпоративного врядування на підприємствах державної форми власності.



Підприємства як організаційно-правова форма



12 березня 2018 року Постанова Господарського суду у складі Верховного Суду у справі № 907/167/17.



Приватне підприємство є окремою організаційно-правовою формою суб'єкта господарювання, що передбачена статтею 113 Господарського кодексу України. Водночас наявність у підприємства, яке може діяти, зокрема, на основі приватної власності кількох громадян, статутного капіталу не є достатньою підставою для ототожнення його з господарським товариством.

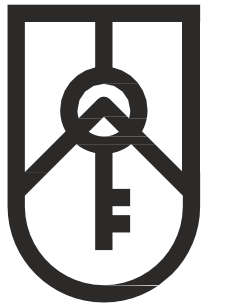
29 червня 2021 року Постанова Великої Палати Верховного Суду у справі № 916/2813/18.






Приватне підприємство – це не окрема організаційно-правова форма юридичної особи, а класифікуюча ознака юридичних осіб залежно від форми власності (пункт 8.16. постанови); за ознакою наявності чи відсутності учасників юридичні особи поділяються на товариства та установи, у зв'язку із чим приватне підприємство є товариством.



Державні і комунальні підприємства

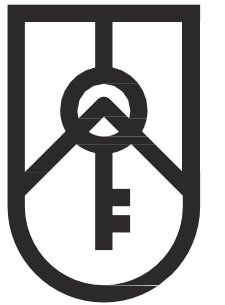


OECD Керівні принципи ОЕСР:

-  Органи державної влади **повинні спростити і стандартизувати організаційно-правові форми діяльності юридичних осіб**, що контролюються державою. Необхідно, щоб практика діяльності таких юридичних осіб відповідала загальноприйнятим корпоративним нормам;
-  Держава повинна **дозволити контролюваним нею юридичним особам бути повністю автономними** в їх операційній діяльності на досягнення визначених цілей та має **утримуватися від втручання** в їх управління;
-  Держава повинна **дозволити наглядовим радам виконувати їхні функції** та має **поважати їхню незалежність**.



Корені "зла"



Цивільний кодекс, статті 167 і 169:



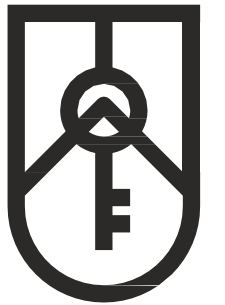
2. Держава може створювати юридичні особи публічного права (державні підприємства, навчальні заклади тощо) у випадках та в порядку, встановлених Конституцією України та законом.



2. Територіальні громади можуть створювати юридичні особи публічного права (комунальні підприємства, спільні комунальні підприємства, навчальні заклади тощо) у випадках та в порядку, встановлених Конституцією України та законом.

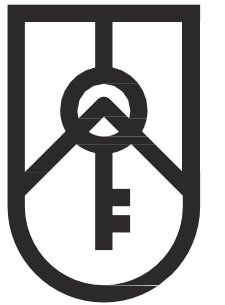


Що пропонує законопроект



- ✓ **Негайну заборону на створення нових ДП і КП;**
- ✓ **Перехідний період у 7 років для їх перетворення у господарські товариства;**
- ✓ **Скасування прав господарського відання і оперативного управління;**
- ✓ **Санкції за невиконання (блокування реєстраційних дій, примусова ліквідація);**
- ✓ **Три "кошики" для сортування майна: (а) внесок до статутного капіталу (б) передача в оренду (в) передача в управління.**





Недоліки юридичної техніки;



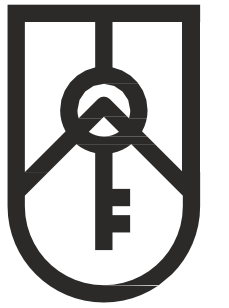
Відсутність **default rule** для випадків, коли майно не опинилось у жодному кошику;



Непридатність цивільно-правових інструментів для **регулювання викликів управління державним майном.**



Кейс-стаді: Розширення аеропорту в Дніпрі



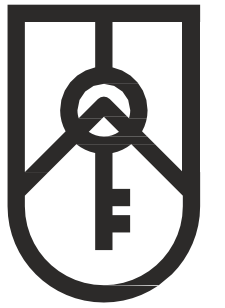
ДП «Фінансування інфраструктурних проєктів» (Державне агентство інфраструктурних проєктів);



ДП «Виробниче об'єднання Південний машинобудівний завод ім. О.М. Макарова» (Державне космічне агентство).



Повна автономія в операційній діяльності державних і комунальних підприємств



Автономія **vs** Конфлікт інтересів



Навіщо примушувати державні і комунальні підприємства закуповувати потрібні їм послуги, продавати належне їм майно або здавати його в оренду на ПроЗорро?



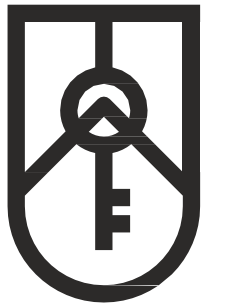
Чому продавцем майна державного чи комунального підприємства **не є саме підприємство**, а Фонд держмайна (Департаменти комунальної власності при місцевих радах)?



Чому **доходи від приватизації** державного чи комунального майна спрямовуються **не на користь цих підприємств**, а до бюджету?



Болючі компроміси



Що пропонує законопроект?

- На перехідний період **відчужувати і здавати в оренду майно** перетворених господарських товариств в порядку, передбаченому **законодавством про приватизацію і про оренду.**



Ризики цього рішення:

- Юридична невизначеність;
- **Дискримінація господарських товариств** в залежності від порядку їх створення;
- **Багато відкритих питань** після закінчення перехідного періоду.





Дякую за увагу.

